

ΓΝΩΜΗ

ΟΧΙ ΟΠΩΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΥΣΤ

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ
nbak@tovima.gr

Ηταν αποπνικτικός Ιούνιος όταν πέθανε ο πατέρας της, 67 ετών, διατηρούσε, μαζί με τη μητέρα της, ένα καφεπαντοπωλείο

σε χωριό της Νορμανδίας. Μετά την κηδεία, μητέρα και κόρη μάζεψαν του ρούχα του για να τα δώσουν. Στο καθημερινό μπουφάν του βρήκαν το πορτοφόλι. Λίγα λεφτά, το δίπλωμα οδήγησης και στην πίσω θήκη, μια παλιά φωτογραφία τυλιγμένη σε ένα απόκομμα εφημερίδας. Η φωτογραφία απεικόνιζε μια ομάδα αντρών, αγροτών ή εργατών, με τραγιάσκες. Στην πίσω σειρά διακρινόταν ο πατέρας. Το απόκομμα της εφημερίδας είχε τα ονόματα των επιτυχόντων στην Παιδαγωγική Ακαδημία. Ανάμεσα στα ονόματα ήταν κι αυτό της κόρης του. Ο δικός του κόσμος τελείωνε, μαζί με την παλιά φωτογραφία, κι ένας νέος κόσμος ανοιγόταν μπροστά του, αυτός της κόρης του, καθηγήτρια, μεσοαστή, μέλος ενός κόσμου από τον οποίο ο ίδιος είχε περιφρονηθεί.

Κι από 'δώ, με αφορμή το εύρημα αυτό, η κόρη, που δεν είναι άλλη από τη **συγγραφέα** Ανί Ερνό, ανασυσταίνει τη ζωή του πατέρα της. Η αυτοβιογραφική νουβέλα «Ο τόπος», που μόλις κυκλοφόρησε (**εκδόσεις Μεταίχμιο**) δεν είναι μόνο ένας ατομικός βίος. Είναι και η τοιχογραφία της αγροτικής και εργατικής Γαλλίας στις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, η καθολική της παράδοση, οι προλήψεις της, η γλώσσα της, η κυριακάτικη λειτουργία, η χειρωνακτική εργασία, η πίστη στη μοίρα...

Ο παππούς της, караγωγέας. Η γιαγιά της, υφάντρα στο σπίτι. Ο πατέρας της περπατούσε δύο χιλιόμετρα για να πάει στο δημοτικό. Αλλά εγκατέλειψε το σχολείο για το μάζεμα των μύλων, το δεμάτισμα του σανού... Μετά έγινε εργάτης σε οπαγοποιία και γνώρισε τη μητέρα της, που δούλευε σε εργοστάσιο μαργαρίνης. Με δάνεια και κάποια χρήματα που είχαν μαζέψει άνοιξαν ένα καφεπαντοπωλείο. Αλλά η ζωή τους δεν άλλαξε ποτέ και το μότο τους ήταν «μην απλώνεις τα πόδια σου πέρα από το πάπλωμά σου». «Όταν διαβάζω Προυστ ή Μωριάκ, δεν μπορώ να πιστέψω ότι γράφουν για την εποχή όπου ο πατέρας μου ήταν παιδί» γράφει η Ερνό. Ετσι δημιουργεί την αντίστιξη με μια άλλη λογοτεχνική γεωγραφία. Και κυρίως μας δείχνει πώς αυτή η παραδοσιακή Γαλλία επιβιώνει ως κληρονομιά στον αστικό κόσμο στον οποίο η ίδια ανήκει. Μου θυμίζει από την άποψη αυτή το εξαιρετικό βιβλίο του Σταύρου Ζουμπουλάκη «Στ' αμπέλια».

Η μετάφραση της Ρίτας Κολαΐτη μεταφέρει στα ελληνικά όλο το γλωσσικό κλίμα και τον πλούτο των περιγραφών. Χωρίς αυτή τη μετάφραση δεν θα μπορούσαμε να απολαύσουμε τη νουβέλα της Ερνό, που προαναγγέλλει την αριστουργηματική αυτοβιογραφία της «Τα χρόνια».